

Տարեկան գինն է . . . 120 ռ. 2
Վեցամսեայ . . . 65 "
Եռամսեայ . . . 35 "
Մէկ ծանուցումը տողին 40 փարս է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին
նա 16 ին կը սկսին :

Դուրս երթալիք լրագիրներուն ծախսուն
ծախարը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարս է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ ինչ գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղղուի . եւ ամեն ծախսուն ծախս-
քը խրկողին վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 23 ՄԱՐՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Լրագրոյ հրատարակութիւնը այս անգամ օր մը առաջ ընել արժան դա-
տեցինք՝ վաղուան մեծ տօնին պատճա-
ռաւ :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կայսրութեան թիւերնուս մէջ հա-
մառօտիւ մը ծանուցինք Ս. Իկենայի դե-
պանական ժողովին ամսոյն 3/15 ին բաց-
վելը : Եւրոպական լրագիրներն հետեւ-
եալ տեղեկութիւնները կուտան այն օ-
րուան ժողովին վրայ :

Ժողովին բացված ժամանակը առա-
ջին դժուարութիւններէն երկուքն են : Ուս-
աց Եւրոպայի Բ. կայսեր զահակա-
լութիւնը պաշտօնական կերպով Մեղ-
ղեղոյ ու Գաղղեղոյ կառավարութեանց
ծանուցված չըլլալուն, առ երկու տե-
րութիւնները չէին կրնար յարաբերու-
թեան մէջ մտնել այնպիսի կայսեր մը եւ
դեպիտատներուն հետ, որն որ պաշտօ-
նական կերպով չէին ծանուցած :

Եւ գժուարութիւնը Բարուսիոյ թա-
գաւորը վերջնէն ուզեր է իր կողմէն ինք-
նագիր նամակ մը գրելով այն պաշտօնա-
կան ծանուցարարին տեղը՝ որ Ուսուսիոյ
կայսրը չէր կրնար պատերազմին պատճա-
ռաւ ուղղակի փարիզ եւ Լոնտոն յու-
ղարկել :

Ժողովը բացվելէն ետեւ՝ Եւսուսիոյ
տէրութեան արտաքին գործոց պաշտօն-
եայ Պոլսոյ կոմսը ճառ մը խօսեր է, որուն
մէջ զաշնակից տէրութեանց խաղաղական
դիտաւորութիւնները յայտնելով, այժ-
մեան պարագայներուն համառօտ պատ-
մութիւնը ըրեր է : Եւրոպ. 28 ին
նախորդումը, եւ դեկտ. 2 ին զաշնա-
գրութիւնը ստորագրող տէրութեանց
Ուսուսիոյ պահանջած երրորդ երաշ-
խաւարութեան պայմանին իմաստն ու զօ-
րութիւնը ձեռնարկէ համար կարէն մէկ-
մէկու ըսած յայտարարութիւնները կար-
գաւոր են :

Կորչաքոյի իշխանն ու Պ. Թիթոյի
բանիւ ընդունել են զաշնակից տէրու-
թեանց չորս պայմանները՝ անոնց տուած
մեկնութեանը համաձայն . բայց առ ըն-
դունելութիւնը վճարողական չէ, որովհե-
տեւ անոնց ամեն մէկ կէտերը զատ զատ
վիճվելով պիտի արոշվին, եւ գժուարու-
թիւնն հոն է :

Հետեւեալ օրը առջեւ օրուան ժո-
ղովին առնալագրութիւնը (մատուցած)
շարադրվել եւ ամսոյն 5/17 ին ժողովին
մէջ ստորագրվել է : Եւսուսիոյ օրէն եւրո-
կաւ ժողովներուն խորհրդակցութեան
ցը վրայ տեղեկութիւն ունեցող չկայ :

Եւսուսիոյ առջեւ օրուան ժողովին մէջ ու-
րովներ է կրնան, որ հոն ներկայ դան-
վող տէրութեանց երեսփոխաններէն եւ
անոնց կառավարութեան զուրս մէկը
չկրնայ իմանալ ժողովին մէջ խօսվածները
եւ հրատարակական թերթերու մէջ չը-
հրատարակվին :

Եւսուսիոյ միայն կրնալ թէ, դեպա-
նախօսութիւնները շուտով յառաջ պի-
տի տարվին, եւ քիչ առնեն որ եւ է
կերպով որոշում մը պիտի ըլլայ :

Կրնալ նաեւ թէ Եւսուսիոյ տէրու-
թիւնը դեպանական տէրութեանց յաջող
վախճան մը ունենալուն փափաքելով՝ ա-
ռաջարկեր է պայմանաւոր մը որոշել,
որուն միջեւ լրանալու ժամանակը թէոր
Սէվասթոփոլ առնով, Ուսուսիոյ տէրու-
թիւնը կարող չըլլայ այնուհետեւ Սէ-
վասթոփոլ ամրութիւնները կանգնելու .
այլ զաշնակից տէրութեանց կամար
համաձայն տեւարարական նաւահանգիստ
մը ընէ զայն . իսկ թէոր չառնով, Ե-
րեսմոսեան տէրութիւնները անոր կոր-
ծանալը ջանալէն հրաժարին :

Ուսուսիոյ կառավարութեան ու Ե-
ւսուսիոյ մէջ ալ զատ դեպանական տէրու-
թիւններ կը լինան կրնալ Ս. Իկենայի մէջ,
որոնց նպատակն է զաշնակից տէրու-
թեանց առաջարկութիւնները Ուսուսիոյ
առաջարկութեանց հետ համաձայնեցը-
նելու միջոց մը դնել :

Բարուսիոյ տէրութիւնը Ս. Իկենայի
դեպանական ժողովին մէջ չկրնալ միտ-
նել՝ դեկտեմբեր 2 ին զաշնագրութեանը
մէջ մտած չըլլալուն համար :

ԳԵՐԵՍԵՆ ԵԿԱԾ ԼՈՒՐԵՐ

Եւսուսի 10 էն 11 լուսնայու դիշե-
րը եղած արեւնահեղ կոխէն ետեւ,
որնոր նախընթաց թուով համառօտ մը
ծանուցել ենք, մինչեւ ամսոյն 15 ին նոր
բան մը եղած չկայ :

Եւսուսի 12 ին կէս օրէն մինչեւ ժա-
մը 10 զնաւագարում եղեր է եւ երկու
կողմէն իրենց մեռելներն ու վերաւոր-
ները վերուցել են : Եւսուսի պայմանաւոր-
մին լինալէն ետեւ թիւգանթները վե-
րադրին գոռալ սկսել են :

Օգերը շարված ըլլալով, Եւրո-
ղայիները ձիարշաղի (ըօշու) հանդէս-
ներ ընել առաջարկել են Գաղղեղացոց,
ու բանակին կեդրոնէն մինչեւ Քա-
րանի ըսված գեղին մէջ տեղը գեղե-
ցիկ ու ընդարձակ հարթ (տիւղ) դե-
պիս մը գտնալով, հոն ձիարձակարան
(աթ մէյտանը) շինել ու Գաղղեղացոց
ձիաւորներուն հետ միջելու (եարը) եւ
լըր են՝ պատերազմական գործողութիւն-
ներն ալ մէկ կողմէն շարունակելով :

Օրաց առաջու թեան վեճակը շատ

աղէկցեր է, եւ Սէվասթոփոլ վրայ վեր-
ջին յարձակումն ընելու անդուստիւսն
դով մը վառված են :

Գրքերէն մարտ 14/26 թուով մայ-
րաքաղաքի Ժառանգին զրկած նամակէ
մը հետեւեալ լուրերը կը քաղենք :

« Բանի որ Օսթէն Սաքէն զօրա-
պետը Սէնչիքոյի իշխանին տեղը Գր-
քերի զօրքերուն հրամանատար եղաւ,
թշնամեաց պատերազմական գործողու-
թիւններուն ու պատրաստութիւններուն
մէջ կատարեալ փոփոխութիւն մը կը ըն-
մարնէ : Եւսուսի կարգաւորութիւնը կա-
նոն մը եւ ազգութեան առաւելութիւն
մը կը տեսնվին, բայց շարունակ ու կա-
նոնաւոր ազգութեան մը : Դուրս յար-
ձակումները՝ աւելի յաճախ եւ աւելի զօ-
րաւոր են . աւելի զատ վարպետութեամբ
ու զղուած են, անանկ որ՝ զաշնակից զօ-
րաց քաջութիւնն ու դիմադրաւորութիւնը
չըլլային՝ կրնան մեր շինած պաշարման
գործերէն մէկ քանին վտանգի մէջ ձգել :
Սէվասթոփոլ բերդին կրակն ալ աւելի
կանոնաւոր է : Խոստովանելիք որ ուսուսի
աղէկ կը պաշտպանեն ինքզինքնին, եւ
պատուաւոր բան մըն է անոնց հետ առ
տաճանիկ պատերազմը ընել : »

Պալաքլավայի երկաթուղին գրեթէ
բոլորովին լինաւ, եւ խօսք կայ որ մին-
չեւ Բաթիէ պիտի շարունակի :
Ուրիշ նամակի մը մէջ ալ հետեւ-
եալ տեղեկութիւնները կը կարգաւորու-
նալ Գրքերի մէջ ունեցած զօրութեա-
նը եւ Սէվասթոփոլ ներքին վիճակին վե-
րայօք :

« Ուսուսի բաց դաշտի մէջ ունեցած
զօրութիւնը հազիւ 80 հազար հոգիի
կը հասնի : 35 հազար հիւանդ կամ վե-
րաւոր ունին Գարապուսուսի, Պաղէ-
Սարայի, Սիմֆերոփոլի, Ուսուսի, Կիւ-
շի, Եւսուսի գաղի եւ Թեոդոսիայի (Քէ-
ֆէ) մէջ : Սէվասթոփոլ պահպան զօր-
քերը 35 հազար հոգիի չափ են :

Ուսուսի ամենամեծ փութով կաշ-
խաղին Սէվերայայի բերդը ամրացնե-
լու եւ նոր մարտիկներ կը հաստատեն
հոն : Կերեւի որ այս օրերս կարգէ դուրս
մեծութեամբ թիւանթ մը (համալ թօ-
փու) փորձեցին առ մարտիկներուն մէջ .
ուսուսի մինչեւ անդղիացոց բանակը կը
հասնէր : Ուսուսի արամաղիծը կէս միլի-
րօնէն աւելի էր եւ ծանրութիւնը 300
քիլոգրամի (234 օխայի) չափ ըլլալու
էր : Մինչեւ հիմա նետված ամենէն մեծ
ուսուսիներուն ծանրութիւնը 72 քիլոգրա-
մէն (55 օխայի) աւելի չէր :

Ժամանակ ժամանակ դիմադրողներէն
լրագիրներ ձեռնվելիս կը հասնին, եւ մէջը
զարմանալի թղթակցութիւններ կը գրու-
նեն : Սէվասթոփոլն զրկած : Եւսուսի

խօսքին նայելով՝ Սէվասթոփոլն մէջ ա-
մեն դիշեր պարահանդէսներ կը իր-
լուսին լուսով ծովուն վրայ նաւակնե-
լով կը պարտին եղեր : Եւրոպայի հետեւ
Սէվասթոփոլն բնակիչները դուրս ելած
են, ի հարկէ կաքաւահանդէս ըլլայ նե-
ղնուորական պաշտօնատարները մէկ մե-
կու հետ պիտի խաղան . իսկ լուսնի լու-
սին պարտելուն դաւով, փափաքելի էր
որ գերմանացի լրագիրներուն խմբագիր-
ները հոն երթային մասնակց ըլլալու .
իրենց քով կրեւելայ որ միայն զաշնակից
զօրաց համար ցուրտ կրնէ : »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԵՆԶԻՄԻԹԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՍԱՎՄԱՆԵԾ

ԿԵՆՈՆԵԼԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Եւրոպայի Բ. կայսեր)

ԵՅՍՈՒՆԵՏԵՒ ԵՒՆԱԿԵԼԻԲ ԵՒՄԵՆ

ԿԵՆՈՆԵԼԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԵՂԵՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՀԱՄԱՐ ՀԵՏԵՆԵԼՈՒ ԿԵՆՈՆԵԼԻՐՈՒՆ

ՎԵԼՅՈՒՆՈՒՆ

« ԵՍ ԵՅՍՈՒՆ ԿԵՂԵՐՈՒՆ »

Եւսուսի արձարեալ Եւսուսի մշտնջենապէս
պահպանէ մեր տիրոջ ու բարեբախտ վեհապա-
մութեան կեանքն ու մեծութիւնը, որ տէրու-
թեան օրէնքն ունեցող եւ կայսերութեան գոր-
ծերուն կարգաւորէն է : Եւսուսի վեհապա-
մութեան պահպանման դիտաւորութիւններուն
ու բարձր իմաստը գիտաւորութիւններուն
կարգութեան բարեկարգութիւնն ու կանոնաւոր-
ութիւնը եւ իր հպատակներուն բարձրութեան
աճումը : Հետեւեալ, այս արդիւնքը ձեռք
բերելու համար վերջին օրերս նոր կայսերական
հրովարտակ մը ելաւ, որ կը հրամայէ իր տէրու-
թեան եւ բնակիչներուն բարձրութիւնն ու հան-
դարտութիւնը աճեցնելու յարմար օրէնքներ
սահմանել, եւ արդիւնք գտնելու կառավարու-
թեան կանոնները՝ որոնց խափանելն ու փոփո-
խելը հարկաւոր դատվի, վերտին աչքէ անցու-
նել ու փոփոխել :

Հետեւեալ յօդուածները վերջիվերջ կայ-
սերական հրամանին համաձայն եղած խորհրդա-
ւորութիւններուն արդիւնքն են՝ այնպիսի կանոն-
ներ սահմանելու վրայ՝ որոնք ամենուն դիւրու-
թիւն մատուցանեն եւ ընդհանուր օգուտ մը յա-
ռաջ բերեն : Եւսուսի կերպով մը առ մտին յար-
մար դատված եղանակն ու ձեւը ցայտուղ ոճն
են : Հետեւեալ կանոններուն նախադրելի մը
ըլլալու համար, համառօտ պիտի խօսինք տե-
րութեան կառավարութեան վերաբերեալ կա-
նոններուն եւ օրէնքներուն ընդմեջ մը :

Օրինաց եւ կանոնաւորութեանց արմաւ
գրութիւնները (խտիտու) մշտնջենապէս գոր-
ծադրելի կայսերական հրամաններ են :

Մէկ կարող չէ ինքիմէն տրելու, խա-
փանելու կամ փոխելու այս հրամաններով հա-
տապաժ կանոնները :

Եւրոպ հարկաւոր դատվի նոր օրէնքներ
հաստատել եւ արդէն կեցածները փոփոխել
կամ ուղղել, Տէրութեան պաշտօնէնց եւ թաւ-
ղիմարի ժողովին միայն պաշտօնն է այս բանին
վրայօք իրենց խորհրդածութիւնները եւ օրինաց
առաջարկութիւն մը մատուցանել վեհապա-
մութեան անոր բարձր հրամանը խնդրելու
համար :

Եւսուսի մէկ պաշտօնէնց եւ պաշտօնատուին

ալ անտարակուսելի կերեւի:

— Սոսիորի եղբորը կազմակերպող Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը 40 հարյուր զորքերը ամեն կողմէն Մարտիկա ու թուրքի կը ժողովրդին ու հեռահեռ նաւ կը նստին:

— Միւսին լրագրողը կը ծանուցանէ թէ, Փարիզի յունաց մատուռին մէջ վարձանակալ Միկոլայի կայսեր համար պաշտօն կատարելով, բարձրապատիւ Ժէռոմ Մարտիկոն իշխանը՝ Ռուսիոյ կայսերական ընտանիքին հետ կնոջը կողմէն ազդակաւորութիւն ունենալուն համար, իր երկու բանակի օգնականները խրկեր է այս արարողութեան ներկայ գտնուելու:

ԱՆՍՏՐԻԱ: Հեռագրական լուրերը կը ծանուցանեն թէ, Ռուսիոյ երեսփոխանները Պուօլ կոմսին առաջարկեր են, որ գեապանական խօսակցութիւններուն ժամանակը պատերազմող տերութիւնները զինադադարում (միւլաքէֆէ) ընեն:

— Սոսիորի լրագրողը մարտ 4/16 թուով հետեւեալ լուրը կուտայ:

«Արժանահաւատ անձինքէ կ'իմանանք, որ հեռագրով լուր եկած է թէ Մարտիկոն կայսրը Ս. Սեմյակովիչի դայ: Աս միջոցին իր հոս դադը ստուգիլ քաղաքական մեծ կարեւորութիւն մը ունի:»

ԲԻՐՈՒՄԻ: Քրաքովայի լեհաց Զաւանտը լրագրողը կ'ըսէ թէ, Բրուսիոյ թագաւորը հետեւեալ պատասխանը տուեր է Միկոլայի կայսեր մեռած անունը իրեն ուղղած յանձնարարութեան:

«Միկոլայի ինքի եղած կտակը, եւ զանկա խղճի մտքը եւ ի բոլոր սրտէ կը կատարեմ:»

Յայտնի է որ Միկոլայի կայսրը մեռած ատենը կայսրուհեայն ըսած էր թէ «ըսէ Ֆրէտերիկոսին (Բրուսիոյ թագաւորին), որ մեր հօրը խօսքերը չմոռնայ:», Ասով Միկոլայի կայսրը անխօսքերը յիշեցնել կուզէր, որ Բրուսիոյ այժմեան թագաւորին հայրը Պուլիշինս Գ. մեռած ատենը ըսեր է իր ժառանգորդուն ձեռքը եւ իր փեսին Միկոլայի կայսեր ձեռքը իրարու տալով, որոնք ծուկի վրայ եկած քովը նստեր էին: Թագաւորն առ խօսքը ըսեր է. «Միւսը բեր Ֆրէտ, (Ֆրէտերիկոս) Ռուսիոյ հետ բնականապէս չընելը:», Այսէ ահա այն կտակը որ վերջիշեալ լրագրին խօսքին նայելով՝ Բրուսիոյ թագաւորը խոստացեր է կատարելու:

— Սոսիորի լրագրողը հրաման ըրաւ, որ Բրուսիոյ տերութեան հողէն Ռուսիոյ հողը զէնք չտարփէ: Աս բանը մեծ ազդակաւորութիւն մը ըրաւ Բրուսիոյ մէջ: Աս անօրէնութիւնը նշան մը կը համարուէր Բրուսիոյ տերութեան Երեւմտեան տերութեանց մօտենալուն:

ՍԵՐԲԻԱ: Նիկոլային եկած նամակները կը ծանուցանեն թէ, ամեն նամակ փոխ մը կը տեսնուի Նիկոլայի մէջ եւ տերութեան ուրիշ նաւարանները: Արեւելք խրկուելը զօրքերը մինչեւ ապրիլ 15 ամբողջ պատրաստ պիտի ըլլան Անգլիոյ տերութեան խրկելը 22 շողեւանները մանկելու եւ ճամբայ ելլելու:

ՍՊԱՆԻԱ: Քաղաքական դժուարութիւններն աւելնալով վրայ են առ տերութեան մէջ: Պատգամաւորաց ժողովը կառավարութեան առաջարկութեամբ երկեղեցիներուն ու վանքերուն կառուածները ծախելու որոշում ըրաւ: Արեւմտի նախարարը առ բանին դէմ սաստիկ բողոքը ցրեց մը տուաւ կառավարութեան:

ՌՈՒՄԻԱ: Քինուորական պատերազմութիւնները Աղէքսանդր Բ. ին զահալարութեանն ի վեր աւելի մեծ եւ ռանգով ու փութով մը յառաջ կը տարվին: Գրքով խրկուած գունդերուն հրաման վնաց շուտով պատերազմին տեղը հասնելու: Մեծ զօրութիւն կը զիջվէ ասորին Գանուբի եւ Տիւնիսիոյ մէջ: Արշաւային լուրիւ տան թէ Աղէքսանդր Բ. կայսրը Ա. հաստանի մէջ ընդհանուր զօրաժողով մը ընելու հրաման ըրեր է: Աս զօրաժողովը Միկոլայի կայսրը եւ թողուցած էր: Բոլոր աս անօրէնութիւնները կը ցուցնեն թէ Ռուսիա մեծ յոյս չունի գեապանական խօսակցութեանց յաջողութեան վրայ:

— Մեկըտո կոմսը շրջաբերական նամակ մը խրկեց բոլոր ուսուի գեապաններուն, որուն մէջ կ'ըսէ, թէ նոր կայսեր պաշտօնէն Բրուսիոյ ամբողջութիւնը պահել, եւ մանաւանդ խաղաղութիւն տալ իր երկրին եւ աշխարհի: Աս խօսքերուն նայելը նէ Ռուսիոյ կայսրը խաղաղութիւն ընելու յօժարութիւն ունի, բայց գործերն ասոր հակառակը կը ցուցնեն:

— Բեղրադուրէն մարտ 8 թուով հետեւեալ կը գրեն Սերիէրի Մէլ լրագրին:

«Աղէքսանդր կայսրը ձեռնադրուի ժողովին աստեարանութիւն մը ըրաւ, որ մեծ պայծառութիւն պատճառեց հոս: Կայսրը ըսաւ ծիւղակաւ, թէ տաք տարիէ ի վեր ինքը մասնակից կըլեր երոշ միայն կառավարութեան, այլ եւ իր հօրը խորհուրդներուն: Աղէքսանդր կայսրը իր գահալարութեան յայտարարութիւնը հօրը ղոջութեանը եւ անոր առջեւ շնորհ ու իրեն կարգացրէ:»

— Գրանքթօրթիւն մարտ 14 թուով հետեւեալ կը գրեն Պիւլիքայի Մէլ լրագրին:

Բեղրադուրէն եկած նամակները քանի մը տեղեկութիւններ կուտան Աղէքսանդր Բ. կայսրը օտար տերութեանց գեապաններուն ըրած ընդունելութեանը եւ անոնց զօրքած մէկ քանի խօսքերուն վրայ, երբոր ասոնք (գեապանները) Միկոլայի կայսրը մահուան համար իրենց վշտակցութիւնը մատուցանելու դային:

Մարտ 7ին օրն էր որ գեապանները ձեռնադրուի կայսրական պալատը ժողովեցան առ արարողութեան համար:

Կայսրը անոնց մօտենալով խօսիլ սկսաւ բարձր եւ աղօթք մը, եւ նախ ըսաւ անոնց թէ որչափ զգալի էին իր սրտին ամեն կողմանէ իրեն ուղղուած համակրութեան յայտարարութիւնները (Ռուսիոյ գլխուն եկած ահագին դժուարութեան համար): Ետք ըսաւ թէ դա հը եկած ժամանակը նոյն զգացումներով վաւեր է, որով իր հայրը Միկոլայի կայսրը եւ հօրեղբայրը Աղէքսանդր կայսրը վաւեր էին: Յաւելուց թէ Միկոլայի կայսրը գեապաններ իրենները ամեն ժամանակ աղէկ հասկցած էին, եւ այս վերջին ժամանակները չեղեմն սկսաւ հասկցողաւ անոր քաղաքականութիւնը, որ պահպանողութեան քաղաքականութիւն մըն էր:

Թէոր Սուրբ գաղափարութիւնը (1815ին Մէլին Մարտիկոնի դէմ եղած գաղափարութիւնը) ըսաւ հիմա արեւմտէն է, կը յուսամք անոր հիմ երդ սկզբունքները կրնան անակաւին անեղծ մնալ եւ գնահատել տերութեանց մէջ կապ մը բնական ծառայել: Եւ իմ կողմէն յօժարեմ Աւստրիոյ խաղաղութիւն տալու, թէոր պատուաւոր պայմաններ առաջարկվին Ռուսիոյ: Բայց թէոր ընդհանուր անանկ պայմաններ առաջարկվին որ պատուաւոր չեն, աւելի կը սիրեմ իրենց ըսան թէ զանոնք ընդունել:

— Գաղղական Բեյ լրագրողը կ'ըսէ թէ, Միկոլայի կայսրը մեռնելու ատենը հետեւեալ խօսքերը ըսեր է Աղէքսանդր Բ. կայսրը:

«Ես չեմ կործեր որ Գաղղիա ու Անգլիա իրարու հետ կը միաբանին: Պէտք է աշխատիլ առ միաբանութիւնը աւելի: Թէ որ կարելի չըլլայ, ան ժամանակը խաղաղութիւն ընելու է:»

— Պիւլիքայի Մէլ լրագրողը կ'ըսէ թէ Սէվասթոփոլի պաշտպանութեան վերահսկողութիւն ընողը Անգլիայի զինուորական ճարտարապետ մըն է, որ ժամանակով յանգստի համար Անգլիայէն դուրս փնտրելով Ռուսիոյ ծառայողութեան մտեր է, եւ Միկոլայի կայսրն ասոր ունեցած գերազանց հմտութիւնն ու ճարտարութիւնը անսնելով Քրօնշտատի ամրութիւններուն շինութիւնը իրեն յանձնել է: Աս մարդը Անգլիայէն անհաշտ թշնամի ըլլալու երդում ըրած է, եղեր: Ահա աս անգլիացիին որ Սէվասթոփոլի պաշտպանութեան գործերը կը անօրինէ, իրեն երկրորդ ունենալով ուսու պաշտօնակալ մը որ զինուորական արուեստը Գաղղիա արքան է, եւ ուրիշ սարսնիկացի զինուորական ճարտարապետ մը:

— Բեղրադուրէն մէջ հրատարակուած Նաւալ ինքնաշարժի անուով լրագրողը կ'ըսէ թէ, անցեալ տարուան հոկտեմբեր 5 էն մինչեւ դեկտեմբեր 3ը

Սէվասթոփոլի պաշտպանութեանը համար 3,872 ծովային զօրք մեռեր կամ վերաւորվեր են, որոնց մէջ 1 մեռած ու 2 վերաւորված զօրապետ կան եղեր:

— Ռուսաց լրագրիւններուն խօսքին նայելով, Գրքովի մէջ ժողովրդած ուսի զօրքերուն թիւը 170 հարարի կը հասնի:

ԽԱՐՉ ԼՈՒՐԵՐ

Լրագրող մէջ արդէն հետ զհետ հրատարակած Ռանգելմանի կանոններուն մէկ մասն ալ այս օրէն Ռանգելմանի ժողովին պատրասարկելով՝ օգոստոսիառ Ինքնակալին բարձր Խալթթի Էրիշիովը հաստատվեցան ու քիչ օրէն անոնք ալ պիտի հրատարակվին: Ասոնց մէջ բացայայտ կը տեսնվի մեր բարեպաշտարտ փեսայառ Ինքնակալին իր տերութեան քրիստոնեայ ժողովրդոց վրայ ունեցած ծայրագոյն խնամքը: Վիսահարկի (խալթթ) տուրքը վերցած է. զինուորական կարգի մէջ քրիստոնեայ հպատակները մինչեւ զնապետի (միւլայ) ատոման պիտի հասնին, իսկ քաղաքական պաշտօններու մէջ մինչեւ երկրորդ կարգի պաշտօնատարի ատոման պիտի կրնան հասնիլ: Ասից զատ՝ նոյն կանոնները կը որոշեն, որ ան ամեն տեղերը, ուր բնակիչները տաճիկ ու քրիստոնէի խառն չեն, քրիստոնէից եկեղեցիները առանց հրովարտակի պիտի կրնան շինվիլ, բայց ուր որ ժողովուրդը խառն ըլլայ կայսերական կառավարութեան հրովարտակով միայն պիտի շինվին:

— Ինչպէս որ նախնիաց թուով ծանուցիլ էինք, բարձրապատիւ Ալի փաշան շարաթ օրը ճամբայ ելաւ աւստրիական Միլիտար շոքերնաւով (թրիւստ եւ անկէց Ս. Սեմյակովիչի համար, ուր գեապանական ժողովին ներկայ պիտի գտնուէր): Կորին բարձրութեան երեք քաղաքները Պարուպետ Տալուտ Էֆէնտին, Արիֆի պէյն ու Նիլալ պէյն ալ հետ դային:

— Ս. Մարտիկոն կայսրը Ս. Պօլս դայուն հաւանականութեանը նայելով, օգոստոսիառ Ինքնակալին փեսայ փեսան փայլ Ալի փաշան Բ. Դրան կողմէն որոշվեցաւ կայսեր գլխաւորութեան երթալու եւ անոր քովը կենալու որչափ ժամանակ որ հոս նստելու ըլլայ:

Ա. սեմյակովի Ալի փաշային հետ աս պաշտօնին սահմանված են նաեւ օգոստոսիառ Ինքնակալին առաջին բանակի օգնական (խալթթ) Իթհեմ փաշան, կայսերական պահապան զօրաց ժողովին նախագահ Բիթիպ փաշան, զինուորական դպրոցին ժողովին անդամ Շիւսէյին փաշան, եւ տաք զինուորական բարձրատիկան պաշտօնակարներ:

— Միկոլայ շարթ ուրեմ ի վեր բաղմանիւ նաւեր երկու մարտաքաղաք Գաղղիային ու Անգլիային, եւ շատ ալ անցան Գրքով գացին բաղմանիւ զօրք ու պաշար տանելով:

— Արեւելք դալքը գաղղական պահեստի բանակին Ե. բաժնին հրամանատար Պ. Շերպիեւի զօրապետը անցեալ հինգշաբթի մայրաքաղաքը հասաւ իր բանակի օգնականներով ու պաշտօնակարներով: Անոր հետ եկաւ նաեւ նոյն զօրաբաժնին կէսին հրամանատար Պ. Մարկիսա կիսաբաժնի զօրապետն իր պաշտօնակարներով: Աս երկու զօրա-

ԵՆԳԵՂԻՆ
Իմ կամքով ըսաւ կամքով հետեւին է:
ԱՐԱՐԹ ՏԻՊԻՆ
25, չափի թողում որ անկէ դատին:
ԵՆԳԵՂԻՆ
Ս. Սեմյակովի փեսային հնազանդիմ:
ԱՐԱՐԹ ՏԻՊԻՆ
Ինչ յամաւորութիւն (ինքն) ինչ կատարութիւն:
ԵՆԳԵՂԻՆ
25 թէ յամաւորութեան համար:
ԱՐԱՐԹ ՏԻՊԻՆ
Ս. Սեմյակովի փեսային հետ կառակին ինքի:
ԵՆԳԵՂԻՆ
Իմ կամքով քաղղիկ չլուրը հակառակել է քեզի:
ԱՐԱՐԹ ՏԻՊԻՆ
Ա. Սեմյակովի փեսային, եւ կ'ըսեմ որ զոն կամք ունենաս, ու զոն չես ուղեր ունենայ:
ԵՆԳԵՂԻՆ
Բայց միւլիլ:
ԱՐԱՐԹ ՏԻՊԻՆ
Ա. համբերութիւն կը հաղցունես կոր, լուկ. դարձեալ պիտի բռնի որ յանցանք իմն է. բայց ձեռն է. այս ձեռն պիտի է որ իրաւամբ հա-

կառակութեան պիտի կոչվիլու է: Ա. չեմ կրնար ապրիլ ձեզի հետ. ասանկ աղէկ մը իրաւ բնական պատահաւ մըն է. անշուշտ զիս ասիկ պիտի աղաւթմ: Ա. յո, օրեդը, եւ քեզ պարզեմն պիտի կարգեմ: Ա. չեմ երկու հողի կան քեզ սեղող. Ս. աղբիւսն ու Պ. թալոստուն. չե, չափի թողում քեզի որ անոնց երկուքին մէջ տեղը բնակութիւն ընես. որոնք պատշաճ դատեմ ան պիտի աւանտ: Ս. կայն երթամ մէյնս զօրք կամ քր իմանամ. թէոր բաժնիքը ինքի մտ բաներ ըլլան, անոր հետ մէկ կ'ըլլամ. ապա թէ ոչ, եւ գիտեմ ընելիլու:

ՏԵՍԻԼ Դ.

ԵՆԳԵՂԻՆ, միտակ
Ո՛հ, որչափ բանութիւն ընելու է անձին վրայ, որ ասանկ բնական անկեղծութեան դէմ ամենուն հետ կեղծաւորաբար վարվիմ, սակայն իմ աս վեճակին մէջ մեկու մ'ալ չեմ համարձակել վտահալելու:

Ս. Սեմյակովի փեսային Ինքնաշարժ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՄ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՕԼԻՍ . ՉԻՆԻԼԻ ԽԵՆ

